

NAŠA

PETRŽALKA

Mesačník mestskej časti Bratislava-Petržalka

Číslo 5

Ročník 1

December 2019

Príjemné prežitie vianočných sviatkov všetkým Petržalčanom

Str. 2 – 3

Vianočná
Petržalka

Str. 6

Dokumentarista
Kleibl

Str. 13

Len lajkovať
nestačí

Vianočná Petržalka ponúka bohatý program a sviatočnú atmosféru

Vianoce majú byť najmä o pohode, dobrom jedle a čase strávenom v kruhu rodiny a známych. A práve o tom je vianočná Petržalka, ktorá si aj v tomto roku pripravila pre obyvateľov bohatý program.

Ten odštartoval 29. novembra otvorením vianočných trhov na Námestí Republiky, kde vystúpili skupiny Abba Slovakia, Sklo a La Musica. Obyvatelia si mohli všimnúť iné rozmiestnenie stánkov ako po minulé roky a takisto zvýšenú mieru osvetlenia. „Chceli sme trhy zviditeľniť a viac otvoriť ľuďom,“ vysvetlila Ludmila Pastorová, vedúca oddelenia kultúry, ktoré organizuje trhy. Na zmenu reagovali obyvatelia pozitívnym ohlasom. „Krásna zmena, čo sa

týka rozmiestnenia stánkov,“ povedala Katarína.

Návštevníci trhov nešetria chválou ani na vianočný stromček, ktorý je podľa mnohých najkrajší v Bratislave. Symbol Vianoc zabezpečilo už tradične oddelenie životného prostredia miestneho úradu a postavili pracovníci Miestneho podniku VPS Petržalka. Trinásť metrov vysokého krásavca nám poskytla obec Blatné, kde smrek ohrozoval stavbu. „Stromček je veľmi pekný, okrem dobrého jedla a vareného vína nás potešili veľmi milí predajcovia,“ pochválila trhy návštevníčka Viera. A čo na trhoch nájdete? Jedenásť z nich ponúka občerstvenie od langošov, cigánskej, punču a iných dobrôt, v dvoch stánkoch ponúkajú vianočný tovar.

Ako každý rok tak aj tento nás navštívil Mikuláš, ktorý svoj koč aj s pomocníkmi odštartoval pri DK Ovsíšte. Potom sa presunul na Námestie Republiky, kde mu robila milú spoločnosť aj Paci Pac a skupina S hudbou vesmírnou. Mikuláša sa zúčastnil aj starosta Petržalky

Ján Hrčka. „Ďakujem kultúrnym zariadeniam Petržalky za bohatý kultúrny program a prajem vám všetkým, vážení spoluobčania, krásne prežitie vianočných sviatkov a úspešný vstup do Nového roka,“ zaželal všetkým.

Vianočné trhy potrvajú do 18. decembra v čase od 11.00 do 21.00 h počas pracovných dní a od 9.00 do 21.00 h cez víkendy. Každý piatok, sobotu a nedeľu sa v čase medzi 17:00 a 19:00 h konajú na pódiu pri vianočných trhoch hudobné, tanečné alebo divadelné predstavenia, ktoré navodzujú príjemnú sviatočnú atmosféru.

Mikuláš, čo mi dáš?

Ani tento rok Mikuláš v spolupráci s pracovníčkami sociálneho oddelenia mestskej časti Petržalka neobišiel denné centrá pre deti, škôlku a ani starších.

Nehľadiac na to, koľko má obdarovaný rokov, radosť bola u všetkých veľká a nefalšovaná. „Sme veľmi radi, že môžeme priložiť ruku k dielu a potešiť aj tých, ktorí to nemajú v živote ľahké. Tie rozžiarené oči pri príchode Mikuláša hovorili za všetko,“ povedala vedúca oddelenia sociálnych vecí Alena Halčáková.

Najprv pracovníčky rozdali balíčky a hračky deťom zo sociálne slabších či znevýhodnených rodín v DK Lúky, a musíme uznať, že radosť bola obrovská.

Rovnako z Mikuláša, ako aj z darčiekov, ale aj zo sprievodného programu – bubnovania, ktoré si mohli sami vyskúšať. Neskôr navštívili Domov sociálnych služieb Kampino, ktorého klienti si pre Mikuláša prichystali dokonca aj program s predstavením o Maruške a štyroch ročných obdobiach. Následne sa presunuli do denného centra Baobab, kde ich privítala menej rušná atmosféra strediska, ktoré sa stará o deti s viacnásobným postihnutím.

Naozaj pekne zaspievali Mikulášovi pesničky aj detičky z materskej školy Bulíkova a ďalej sa Mikuláš ponáhlal pozdraviť našich najstarších občanov do Stredísk sociálnych služieb na Mlynarovičovej a Vavilovovej ulici. Obyvatelia týchto domovov uvítali Mikuláša teplým stiskom ruky a jemným úsmevom, za ktorým sa určite skrývala spomienka na detské časy.

Svoje bohaté dary Mikuláš rozdal aj krízovému centru pre matky s deťmi a dobrovoľným darcom krvi v Dennom centre na Osuského ulici. Tento rok prišlo 33 darcov, ktorí spoločne darovali až 14,5 litrov vzácnej tekutiny. Potom sa už štedrý dedko pobral späť do krajiny večnej zimy, odkiaľ sa snáď opäť na budúci rok vráti.

Čisté Vianoce majú už 17 rokov

Sanatórium AT pre liečbu drogových, alkoholových a iných závislostí pripravilo už 17. ročník podujatia s názvom Čisté Vianoce. Podujatia v DK Zrkadlový háj sa zúčastnili „čistí“, vyliečení klienti sanatória, ale aj tí, čo sú v procese liečby závislosti.

„Je to sviatok v duši abstinujúcich závislých,“ povedala psychoterapeutka Jana Zemličková zo Sanatória AT, ktoré sídli na Osuského ulici. Podujatie prišiel podporiť aj primátor Bratislavy Matúš Vallo, za Petržalku vicestarostka Jana Hrehorová. „Chcem využiť túto príležitosť a poďakovať sa všetkým zamestnancom sanatória za to, že poskytujú bezpečný priestor pre svojich klientov, rodičom, ktorí podporujú svoje deti, a zároveň vám chcem zaželať, aby ste úspešne zavřili tento rok a do nového roka vykročili správnou nohou. Krásne Vianoce prajem,“ zaželala všetkým vicestarostka.

Na podujatí odzneli viaceré príbehy liečených od rôznych druhov závislosti, ale aj slová povzbudenia od rodiny či kamarátov. Mnohí sa v čase odhodlania zmeniť svoj život nachádzali na úplnom dne. Každého spájala túžba zmeniť sa a nájsť nový zmysel života a to sa im vďaka sanatóriu, no aj vlastnej sebadisciplíne podarilo.

Sanatórium AT je nešťátnym zdravotnícko-resocializačným zariadením, ktoré v Petržalke funguje už od roku 1996. Sanatórium poskytuje pomocnú ruku nielen závislým prevažne od nelegálnych drog, ale aj ich rodinám. Založil a viedol ho známy slovenský odborník na závislosti psychiater Ivan Novotný, ktorého rukami prešli za desiatky rokov desaťtisíce závislých ľudí.

Stalo sa v roku 2019

Petržalka začala používať svoje prvé logo a lepšie komunikuje s občanmi

Mestská časť Bratislava-Petržalka má prvýkrát svoje logo, doteraz mala iba historický erb. Súťaž grafických dizajnerov vyhralo logo Juraja Hatlasa z Trenčína, ktoré v sebe zahŕňa tri symboly – Dunaj, strom a ikonický panelák.

Okrem toho sa Petržalka rozhodla lepšie komunikovať s občanmi. Premenovala a zefektívnila sa facebooková stránka, zlepšil sa systém reagovania na podnety od občanov a zaviedli sa aj pravidelné stretnutia s občanmi - Hodinka so starostom s Jánom Hrčkom (každý prvý pondelok v mesiaci) a Poslanecká hodinka (každý posledný pondelok v mesiaci).

Petržalské deti sú v škôlkach preferované

Bratislavská Petržalka sa pridala k samosprávam, ktoré vo svojich materských školách zvyčajne preferujú miestne deti. Schválením všeobecne záväzného nariadenia o tom rozhodli petržalskí poslanci na rokovaní miestneho zastupiteľstva. Od novembra musia rodičia detí bez trvalého pobytu v mestskej časti platiť mesačne 100 eur, pre miestnych zostal poplatok v doterajšej výške 30 eur.

O 70-percentnú zľavu z poplatku 100 Eur môžu požiadať ľudia v zlej sociálnej situácii, zamestnanci miestneho úradu bez trvalého pobytu v Petržalke či občania, ktorých deti majú v Petržalke trvalý pobyt kratší ako jeden rok. O zľavách rozhoduje starosta, ktorý následne predkladá informáciu poslaneckému zboru.

VPS prechádza významnými zmenami a reštrukturalizáciou

Petržalský starosta Ján Hrčka navrhol presunúť všetky činnosti súvisiace so zimnou údržbou z organizácie Verejnoprospešné služby (VPS) pod miestny úrad. Hlavným dôvodom podľa neho bolo, aby sa už nezopakovala situácia s kosením v jarných mesiacoch a mestská časť mala všetko pod svojou kontrolou. Zimná údržba by tak mala podľa Hrčku fungovať na 100 percent. Poslanci mu tento návrh schválili.

VPS prechádza podľa Hrčku za posledný rok významnými zmenami a reštrukturalizáciou. Niektoré zložky VPS chce mestská časť zmodernizovať, aby boli Petržalčanom poskytnuté za ich peniaze čo najkvalitnejšie služby.

Petržalka bude v roku 2020 hospodáriť s 44 miliónmi eur

Bratislavská Petržalka bude v budúcom roku hospodáriť s rozpočtom vo výške viac ako 43,96 milióna eur. Rozhodli o tom v utorok poslanci na zasadnutí miestneho zastupiteľstva (MZ), keď schválili rozpočet mestskej časti na rok 2020.

"K povinnostiam, ktoré prešli zo štátu na samosprávu, nie je veľký priestor na to, aby sa robili nejaké veľké investície, alebo veľké štrukturálne zmeny s dostatočným množstvom financií. Rozpočet je ale vyrovnaný, čo je super, že sme ho vedeli dať vyrovnaný za takýchto podmienok," uviedol starosta Petržalky Ján Hrčka s tým, že otázkou zostáva, v akej forme a či prejde na najbližšom mestskom zastupiteľstve návrh na zvýšenie dane z nehnuteľnosti.

Poznamenal však, že bez navýšenia príjmov alebo zvýšenia dane nebude mož-

né robiť opravy, údržby alebo rekonštrukcie vo veľkom rozsahu. "Zišlo by sa ale niekoľko miliónov niekoľko rokov, aby sa stav dostal do štandardu, ktorý obyvatelia očakávajú a vidia v zahraničí, v "šťastnejších" mestách, ktoré môžu čerpať eurofondy," doplnil Hrčka.

Najviac peňazí, viac ako 26 miliónov eur, by malo ísť do vzdelávania. V tejto oblasti sú zahrnuté napríklad rekonštrukcie materských a základných škôl, rozširovanie kapacít i budovanie nových odborných učební. Na životné prostredie je vyčlenených viac ako 2,5 milióna eur, okrem iného sa počíta s vybudovaním ďalšieho oploteného výbehu pre psov, či nových kontajnerových stanovišť, ale aj revitalizáciu verejných detských ihrísk.

Na kultúru by malo poputovať okolo 2,4 milióna eur, viac ako dva milióny

eur pôjde na sociálnu oblasť. Viac ako 900.000 eur by malo ísť na dopravu a komunikácie, vyše 888.000 eur na šport a okolo 108.000 eur na územný rozvoj.

Rozprava o budúcoročnom rozpočte sa však nevyhla značnej kritike zo strany niektorých poslancov, najmä z klubu Mladá Petržalka a nezávislí, podľa ktorých nie je rozpočet vyhovujúci. Poslankyňa Iveta Plšeková materiálu vyčítala jeho nečitateľnosť ako pre poslancov, tak občanov. Zdôraznila, že "zákon roka, akým je rozpočet", by mal byť programový a malo by byť z neho jasné, na čo koľko financií pôjde. Prednosta petržalského miestneho úradu Peter Šinály v tejto súvislosti poznamenal, že najbližší rozpočet by sa mal pripravovať už iným spôsobom. (tasr)

Petržalka spustila parkovací systém

Najväčšia bratislavská mestská časť využila ako prvá možnosť zaviesť vlastný pilotný parkovací systém v medziobdobí, kým začne v roku 2021 platiť schválená celomestská parkovacia politika. Petržalčania môžu parkovať bezplatne 24 hodín denne sedem dní v týždni. Obyvatelia bez trvalého pobytu v Petržalke môžu bezplatne parkovať len počas dňa, teda medzi 8.00 a 18.00 h a počas víkendov. V noci je pre nich parkovanie spoplatnené sumou jedno euro za každú začatú hodinu, resp. musia parkovať mimo vyhradených parkovacích miest.

Petržalka začala pilotný parkovací systém zavádzať najprv v lokalite Dvory, potom v lokalite Lúky a budúci rok sa dokončí aj lokalita Háje. V prvej etape sú vyznačené dočasné parkovacie miesta na parkoviskách po novom už modrou farbou. V ďalších etapách sa pridajú aj kolmé parkovacie miesta a miesta na parkovanie pri cestách.

V roku 2020 bude parkovať ako rezident iba ten, kto si prihlási trvalý pobyt do konca roka

Ak chcete v roku 2020 využívať výhody rezidentného parkovania v Petržalke (parkovať celý rok zadarmo), musíte sa prihlásiť na trvalý pobyt najneskôr k 31. decembru 2019.

Zastupiteľstvo schválilo zmenu v parkovacom systéme a v tejto súvislosti MČ Petržalka upravuje otváracie hodiny ohlasovne pobytov do konca roku 2019 nasledovne:

- 16. 12. 2019: 8-17
- 17. 12. 2019: 8-15
- 18. 12. 2019: 8-17
- 19. 12. 2019: 8-15
- 20. 12. 2019: 8-15
- 21. 12. 2019: zatvorené (sobota)
- 22. 12. 2019: zatvorené (nedeľa)
- 23. 12. 2019: 8-12
- 24. 12. 2019: zatvorené (Vianoce)
- 25. 12. 2019: zatvorené (prvý sviatok Vianočný)
- 26. 12. 2019: zatvorené (druhý sviatok Vianočný)
- 27. 12. 2019: 8-12
- 28. 12. 2019: zatvorené (sobota)
- 29. 12. 2019: zatvorené (nedeľa)
- 30. 12. 2019: 8-17
- 31. 12. 2019: 8-12

Foto Tomáš Benedigovič

Dokumentarista a publicista

Martin Kleibl:

Petržalka je obrovský fenomén, za ktorým sa skrýva mnoho zaujímavých príbehov

Petržalka má bohatú históriu a má nám čo povedať. Aj keď si najväčšia bratislavská mestská časť prešla rôznymi etapami vývoja, každá z nich je niečím výnimočná. O výnimočnosti mestskej časti nám viac priblížil autor publikácie Petržalka – Prekvapivý sprievodca

ca mestskou časťou Martin Kleibl.

Patrite k tým, ktorí Petržalkou priam žijú. Okrem samotného záujmu o našu mestskú časť ste vypracovali viacero projektov a publikácií. Kedy u vás nastal zlom, že sa z bežného záujmu o lokalitu stala priam vášeň?

Ten zlom nenastal zo dňa na deň, ale všetko vyplynulo postupne a úplne prirodzene. Na začiatku bola iba jedno-

duchá otázka „kde to vlastne žijem?“ Nevedel som o Petržalke takmer nič a začalo mi to vrtať v hlave. Skutočnosť, že môj rodný dom je obrovský panelák so 107 bytmi, mi zrazu prišla úplne absurdná až deprimujúca a potreboval som sa s ňou nejako vyrovnáť. Začal som realizovať taký svoj súkromný výskum a súvislosti, ktoré som postupne objavil, ma veľmi fascinovali. A keď sa človek do niečoho takto „zažerie“ a stane sa mu to koníčkom, nedá sa to už zastaviť. Pretože Petržalka je obrovský fenomén, za ktorým sa skrýva mnoho zaujímavých príbehov a neustále sa vynárajú ďalšie, o ktorých som predtým nevedel.

Ako dokumentarista Petržalky ste nazbierali veľa materiálu, či už ide o pamäti obyvateľov, fotografie, pohľadnice a iné archívne materiály. Plánujete aj tie zatiaľ nevydané postupne zverejňovať?

Ako som povedal, ten výskum prebieha neustále a čím hlbšie sa doňho ponáram, tým viac nových informácií objavujem. Momentálne časť svojich zistení postupne uverejňujem na facebookovej

stránke Konduktor Petržalka, aby sa s nimi oboznámila aj verejnosť a aby mala možnosť reagovať. Snažím sa aj takýmto spôsobom získavať informácie od ľudí, ktorí ešte tie veci zažili alebo niečo o nich vedia.

Jedna z vašich publikácií Petržalka – Prekvapivý sprievodca mestskou časťou, známa tiež ako Konduktor, si našla svojich fanúšikov nielen z radov obyvateľov a obyvateľiek Petržalky, ale aj iných mestských častí. Ako sa takáto publikácia tvorila a ako dlho ste ju pripravovali?

Zárodky tejto práce vznikli ešte počas štúdia na Katedre fotografie Vysokej školy výtvarných umení. Už v roku 2008 som robil bakalársku prácu na tému Petržalka a následne som vytvoril takú pilotnú verziu sprievodcu po Petržalke. Vychádzalo to z toho, že som vtedy trávil veľa času kočikovaním krížom-krážom po Petržalke a nemal som až tak veľa času na školu. Rozhodol som sa, že spojím príjemné s užitočným, a navrhol som rôzne trasy, ktoré spájali zaujímavé miesta Petržalky vo forme tematických prechádzok – po starej Petržalke, umeleckých dielach, bunkroch a pod. Tento projekt sa stretol na katedre s pozitívnym ohlasom, na základe čoho som sa rozhodol, že tú vec dopracujem a pokúsím sa vydať. V roku 2012 vyšiel historický prvý „turistický“ sprievodca Petržalkou. Išlo o 68-stranovú brožúru formátu A6. Následne ma oslovil Ján Gregor z vydavateľstva Premedia, ktorý mi ponúkol, že by sprievodcu vydal v knižnej podobe. Tak sa aj stalo a v roku 2014 kniha vyšla. Takže dá sa povedať, že príprava a zber materiálov a informácií trvali zhruba šesť rokov.

Vďaka už spomínanej publikácii môžu aj mladší Petržalčania spoznať to, ako ich okolie vyzeralo, a porovnať s tým, čo sa zmenilo. Keď ste to pri svojom bádani tiež videl utkvelo vám v pamäti niečo, čo by ste prijali späť, čo podľa vás napríklad nemalo zmiznúť počas panelovej výstavby?

Je zaujímavé, že výstavba rešpektovala historicky hodnotné stavby starej Petržalky a väčšinu z nich sa podarilo zachovať. Sú to napríklad budovy prevorepublikovej funkcionalistickej ar-

chitektúry – veslárske kluby na nábreží (nemecký a slovenský), prístavisko propelelu. Projektanti si uvedomovali architektonickú hodnotu týchto budov, a preto výstavbe nepodľahol ani kostol, ktorý navrhol Vladimír Karfik v roku 1932 a ktorý dnes stojí uprostred sídliska na petržalskom korze. Zachoval sa aj dom riaditeľa smaltovne pri železničnej stanici alebo jedinečné priemyselné haly bývalej smaltovne v areáli Matadorky. Paradoxne, tieto stavby sú ohrozené práve v dnešnej dobe, pretože stále nie je vôľa uzákoníť ich za kultúrne pamiatky. Pred pár rokmi takto nešťastne skončil príbeh unikátnej budovy dámskeho tenisového klubu, ktorý stál v areáli Incheby a z nepochopiteľných dôvodov bol majiteľom odstránený. Všetci staropetržalčania by odpovedali, že nemalo zmiznúť nič z pôvodnej Petržalky a ja im úplne rozumím. Ale to je už na inú diskusiu.

Pracovali ste a iniciovali ste zaujímavé projekty, ktoré nám viac približujú rozmanitosť Petržalky. Zrejme najviac viditeľné sú obnova Stromu života na Furdekovej ulici a navrátenie mo-

numentálnej maľby Mier na Osuského ulici. Realizácia projektov nebola jednoduchá. Vedeli by ste nám ich opísať?

Všetky tieto projekty robím vo svojom voľnom čase a na vlastnú päsť. Vždy je to o tom, že na začiatku je myšlienka, a potom už len tvrdohlavá cesta za cieľom, ktorá, samozrejme, nie je jednoduchá. Zatiaľ mi príprava a realizácia každého takéhoto projektu zabrala asi dva roky. Zahŕňa to zháňanie financií, vybavovanie povolení, riešenie problémov, ktoré sa vyskytnú vždy, ale najväčšia odmena je, keď sa to podarí a výsledok sa stretne s pozitívnymi reakciami. Pri obidvoch projektoch som priamo spolupracoval s autormi, takže každý krok som riešil s ich súhlasom. Je to aj pre nich samotných veľmi príjemné, keď vidia, že sa o ich dielo niekto zaujíma aj po tridsiatich rokoch a že sa niekto snaží o jeho oživenie.

Plánujete v dohľadnom čase projekty či iniciatívy podobného typu?

(zľava): Stano Marton (realizátor pôvodnej aj rekonštruovanej maľby), Jozef Porubčan (autor maľby)

Mám rozpracované ďalšie projekty, ktoré na tieto dva predošlé nadväzujú. Nechcem ale prezrádzať. Ak všetko pôjde, ako má, tak už na jar 2020 budú mať Petržalčania o jednu atrakciu navyše.

Na vašej FB stránke Konduktor Petržalka častokrát uverejňujete zaujímavosti, okolo ktorých zvykneme prechádzať bez povšimnutia. Ide o staré nápisy alebo aj o číselníky domov, informačné tabule na kovových konštrukciách. Prijali by ste, keby sa tento informačný systém vrátil späť? Aké iné ďalšie „zlepšováky“, či už historické alebo nové, by podľa vás mohli zlepšiť informovanosť o miestnych štvrtiach?

Ten systém informačných tabulí v podobe číselníkov na domoch som registroval v Ovsíšti už dávnejšie, ale začal som sa ním zaoberať až nedávno. Ide o informačný systém, ktorý bol pravdepodobne vypracovaný pre celú Petržalku, ale podarilo sa ho sčasti zrealizovať iba v Ovsíšti. Väčšina číselníkov sa zachovala dodnes a skutočne dobre fungujú. Aj v súvislosti s plánovanou výstavbou centrálnej osi okolo trate električky, aj ďalším rozširovaním Petržalky na juh (Slnečnice) a západ (Mesto a Kapitúlske pole) by bolo dobré prepracovať jednotný orientačný systém, ktorý by mohol nadväzovať na tento pôvodný návrh. Je podľa mňa nevyhnutné, aby

sa do budúcnosti na niečo takéto myslelo a nestal sa z Petržalky pre mimopetržalčanov ešte väčší labyrint. Veľmi rád by som aj inicioval označenie niektorých historických pamiatok a umeleckých diel, aby sa o nich mohli obyvatelia viac dozvedieť priamo na mieste, kde sa nachádzajú.

Teraz však viac k vám a k vašom pohľade na Petržalku. Ktorú časť Petržalky máte najradšej a prečo? Čím vám učarovala?

Osobne mám najradšej prírodné časti Petržalky – Starý háj, Veľký a Malý Draždiak, Chorvátsky kanál. Petržalka má úžasnú výhodu, že sa tu podarilo zachovať vzácne územia lužných lesov a do budúcnosti môže z toho sídlisko ťažiť ešte viac. Najradšej na tom mám, že vybehnem z domu a za päť minút som v úplne inom svete, uprostred prírody. A veľmi ma teší, že veľa obyvateľov si to uvedomuje tiež a využíva tieto „rekreačné“ možnosti.

Zrevitalizovaný Strom života

Ak sa pozriete späťne cez archívne dokumenty do minulosti a pozriete sa na Petržalku dnes, je niečo, čo by ste v Petržalke zmenili? Možno trúfalejšie, ako by podľa vás aj podľa všetkých zozbieraných materiálov mohla vyzerať ideálna Petržalka?

Anton Vranka a Oľga Vranková (autori diela), Stanislav Makový (realizátor rekonštrukcie), Martin Kleibl, Lýdia Ovečková, Emil Varga (realizátor rekonštrukcie)

To, čo a ako sa tu postavilo, sa už zmeňte nedá. Petržalka doplatila na dve historické udalosti. Jednou bolo okupácia v roku 1968, keď bola zmarená medzinárodná urbanistická súťaž na riešenie Petržalky a ďalšia debata o nej, a potom rok 1989, keď sa stopol projekt rýchlodráhy (metra). Celá severo-južná centrálna os Petržalky sa následne nedobudovala tak, ako bola naprojektovaná, takže je vlastne už 30 rokov nedokončená. Možno je to aj dobré, pretože sme teraz v situácii, že túto zónu môžeme vybudovať v súlade s aktuálnymi trendami, čím by sa Petržalka konečne stala modernou a plnohodnotnou mestskou časťou, ktorá naplno využíva svoj potenciál. V súčasnosti sa na tomto projekte pracuje a ja verím, že sa to podarí. Druhá vec, ktorá by sa mala vyriešiť, je problematika niektorých terás. Na ich stav vplývajú majetko-právne pomery, ale aj ľahostajnosť niektorých obyvateľov, ktorým slúžia ako smetisko. Bol by som veľmi rád, keby sa terasy skultúrili a ožili.

Čo si myslíte, ako výstavba panelákov ovplyvnila život bežného obyvateľa Petržalky?

Po výstavbe panelákov koncom 70. a v priebehu 80. rokov sa do Petržalky nasťahovali (väčšinou mladí) ľudia zo všetkých kútov Slovenska. Takže momentálne tu máme už druhú generáciu „novopetržalčanov“, ktorí sa už do sídliska narodili. Počas môjho života som mal možnosť zažiť Petržalku a ľudí v každej etape od začiatku 80. rokov až po dnešok. Myslím si, že sa Petržalka, ale aj jej obyvatelia podstatne zmenili a neustále sa menia, k lepšiemu. Vplýva na to určite aj prostredie, ktoré sa radikálne zmenilo a zhumanizovalo sa. Časy, keď bola Petržalka „betónovou džungľou“, sú už dávno preč. Momentálne je to miestami skôr zelená džungľa a podľa istých štatistík je Petržalka bratislavskou časťou s najväčším podielom zelených plôch. V Petržalke je vraj vysoký podiel vysokoškolsky vzdelaných ľudí. Je to na dobrej ceste, takže o budúcnosť „našej“ Petržalky sa nebojím.

Pobočka miestnej knižnice na Haanovej v novom šate

Jedna z najstarších pobočiek knižnice na petržalskom sídlisku prešla kompletnou rekonštrukciou.

Pobočka má novo vyriešené usporiadanie priestoru, moderný výpožičný pult a nové knižné police a regály. Bola tu tiež vytvorená čítareň, čím sa činnosť pobočky rozšírila o nové možnosti. Čitatelia v pobočke nájdu bohatý výber titulov našich i svetových autorov. K dispozícii majú tiež 12 titulov periodík. Knižnica kompletne vymenila aj výpočtovú techniku. Návštevníci a návštevníčky majú prístup na internet cez verejný počítač a tiež pripojenie na wi-fi sieť.

Rekonštrukcia pobočky miestnej knižnice sa konala aj vďaka podpore mestskej časti Petržalka. Slávnostného otvorenia sa zúčastnili zástupcovia miestnej knižnice na čele s pani riaditeľkou Katarínou Bergerovou. Mestskú časť zastupovala vicestarostka Lýdia Ovečková, ktorá takto vyzdvihla význam knižnic: „Knižnice sú miesta, kde sa nadväzujú priateľstvá. Kde vieme motivovať deti, mládež, ale aj čerstvo dospelých k tomu, aby si našli literatúru, ktorá ich zaujme.“ Podujatia sa zúčastnili aj architekt rekonštrukcie priestoru Martin Hudec a predsedníčka komisie kultúry a mládeže Miroslava Makovníková Mosná. Krstným otcom pobočky sa stal petržalský spisovateľ František Kozmon, ktorého knihy v miestnej knižnici nájdete.

Vysoká škola manažmentu oslávila 20. narodeniny

Nielen v živote jednotlivých ľudí, ale aj v pôsobení inštitúcií prichádzajú významné výročia, pri ktorých sa zvykne bilancovať, spomínať a oslavovať.

Taká chvíľa nastala aj pre Vysokú školu manažmentu v Petržalke, prvú súkromnú vysokú školu na Slovensku, ktorá tento rok oslávila 20. výročie svojej existencie. Na slávnostnú recepciu bolo pozvaných viacero významných hostí, pozvanie dostal aj starosta mestskej časti Petržalka Ján Hrčka.

„S radosťou som prijal pozvanie na túto slávnostnú príležitosť, aby som mohol celej Vašej akademickej obci úprimne zablahoželať k okrúhlemu výročiu založenia Vysokej školy manažmentu, ktorá robí dobré meno Bratislave aj za hranicami Slovenska. Ja ako starosta Petržalky som rád, že robí dobré meno vo svete aj našej mestskej časti,“ povedal na slávnostnom podujatí starosta Petržalky.

Mestská časť jazdí nazeleno

Novinkou, ktorá figuruje medzi novými projektmi našej samosprávy, je aj nákup nového, už druhého elektromobilu pre potreby miestneho úradu. Jeden elektromobil s logom „Petržalka jazdí nazeleno“ sa nám podarilo zaobstaráť už minulý rok.

Výzvu zameranú na podporu elektromobility vyhlásil Environmentálny fond, aby podporil elektromobilitu a aktívne snahy o dosiahnutie dlhodobého zníženia množstva vypustených znečisťujúcich látok. Okrem toho chceme byť pozitívnym príkladom aj pre ostatných obyvateľov a zvýšiť ich environmentálne vedomie na všetkých úrovniach a vo všetkých vekových skupinách.

„Naša Vysoká škola manažmentu ponúka študijné programy vysokej kvality, v rámci ktorých úzko spolupracuje s univerzitou v Sietli v USA, ponúka štúdium v slovenskom aj anglickom jazyku, pôsobia na nej slovenskí aj zahraniční pedagógovia aj študenti, ktorých vychovala už viac ako 5000,“ vyzdvihla kvalitu VŠM jej rektorka prof. Ing. Edita Hekelová, PhD.

Slávnostnú udalosť spestrili svojim hudobným vystúpením aj dve absolventky VŠM, dnes už známe speváčky Anabela Mollová a Dominika Stará.

„Renomé školy tvoria najmä jej absolventi. Naši absolventi už 20 rokov dokazujú v najrôznejších oblastiach, že moderné manažérske vzdelanie, aké naša škola poskytuje, je na Slovensku stále potrebné a žiadané,“ povedala na záver rektorka VŠM.

Poslanecký duel: Hodnotenie roku 2019 Miroslav Dragun vs. Tomáš Palkovič

Som rodený Petržalčan s niekoľkoge-neračnými koreňmi v starej Petržalke, a preto považujem svoj mandát poslancu za niečo viac ako len politickú funkciu, je to pre mňa záväzok voči mojim predkom, ktorí niekoľko generácií pred nami vytvárali v Petržalke hodnoty. Či už môj pradedo ako kováč alebo moja prababka ako pôrodná baba, ktorá bola aj krstnou mamou mnohých Petržalčanov. Preto považujem svoj mandát poslancu za záväzok voči vám Petržalčanom.

Prvý rok nebol vôbec jednoduchý a nové zastupiteľstvo muselo začať riešiť veci, ktoré sa v Petržalke 20 rokov neriešili. Som veľmi rád, že sa mi ako poslancovi, za ktorým nestojí žiaden oligarcha, starosta alebo primátor, podarilo presadiť niekoľko významných uznesení. Vďaka mojej iniciatíve Petržalka naďalej nesúhlasí s ropovodom cez našu mestskú časť, bojuje proti privatizácii Pečnianskeho lesa a vyhlasuje Zóny bez pesticídov. Taktiež vďaka mojej iniciatíve sa podarilo dostať do popredia tému obnovy Sadu Janka Kráľa, ktorej sa taktiež 20 rokov nikto zásadne nevenoval. Ale v prvom roku sa mestskej časti nepodarilo úplne všetko, čo chcela. Za naše spoločné zlyhanie považujem

nezvládnutú komunikáciu s riaditeľkami materských škôl a ich demisie. Pokiaľ by v tom čase bolo v mojich silách, tak určite by som aktívnejšie vstúpil do tohto dialógu. Taktiež májové kosenie trošku zlyhalo, ale na druhej strane chyby nerobí len ten človek, ktorý nerobí vôbec nič.

Rok 2019 bol pre Petržalku rokom stabilizácie a prípravy novej parkovacej politiky, obnovy podniku verejnoprospešných služieb, materských a základných škôl, a preto verím, že rok 2020 bude rokom rozvoja a Petržalčania uvidia, že mestská časť sa rozvíja tým správnym smerom. Medzi moje priority v roku 2020 bude naďalej patriť ochrana životného prostredia, boj proti ropovodu cez Petržalku a Žitný ostrov, obnova bytového domu na Medvedovej 21 a rozvoj celého Ovsíšťa.

A keďže tu máme predvianočné obdobie, rád by som všetkým Petržalčankám a Petržalčanom zaželel požehnané vianočné sviatky, plné božej milosti, rodinnej lásky a pokoja, a šťastný nový rok 2020, ktorý bude určite ešte úspešnejší ako rok 2019.

Miroslav Dragun

Pokúsím sa zhodnotiť svoj prvý rok poslancu Mestského zastupiteľstva aj Zastupiteľstva MČ Petržalka. V oboch som súčasťou poslaneckého klubu Team Vallo. Samozrejme, nepodarilo sa úplne všetko to, čo sme si naplánovali. Musím však povedať, že som hrdý najmä na niekoľko veľkých strategických zmien, ktoré sme v meste za prvý rok priniesli, a aj na to, že sa vo všeobecnosti zlepšili vzťahy medzi magistrátom aj mestskými časťami. Atmosféra v oboch zastupiteľstvách je tiež dobrá a konštruktívna.

Za najvážnejšie strategické rozhodnutie na magistráte považujem zá-
DUJ vedenie transparentných výberových konaní na vedúcich pracovníkov mestských podnikov. Znamená to, že kandidáti prechádzali v niekoľkých kolách prísnyimi výberovými konaniami. Pri výbere bola vždy aj komisia zložená z nezávislých expertov na danú oblasť, zástupcov mesta, poslancov atď. Verejnosť tiež vždy dostala priestor vyjadriť sa napríklad k histórii či prepojeniam daných kandidátov.

Už po pár mesiacoch a absolvovaní prezentácií plánov a doterajších výsledkov predstaviteľov mestských podnikov môžem konštatovať, že to funguje. V porovnaní s minulosťou v dopravnom podniku

už dnes šetria na najrôznejších verejných obstarávaní státisíce eur a intenzívne pracujú na lepších službách pre cestujúcich. Vo vodárenskej spoločnosti usilovne zápasia s nevýhodnými zmluvami a záväzkami z minulosti. Majú jasný ozdravný plán spoločnosti. OLO modernizuje, optimalizuje a je ekologickejšie. Znovu rozbehli výrobu elektrickej energie v tzv. spaľovni. Doteraz spiaca spoločnosť Metro namiesto pofidérnych spoluprác pracuje na príprave výstavby mestských nájomných bytov.

Prijatie parkovacej politiky je z môjho pohľadu ďalším strategickým rozhodnutím, ktoré na roky dopredu určilo, že sa budú Bratislava aj Petržalka vážne venovať verejnému priestoru a riešeniu problémov spôsobených privysokým počtom áut v meste. Tu treba jasne povedať, že tristo-tisíc áut registrovaných v polmilionovom meste je ďaleko za hranicou akejkoľvek udržateľnosti. Najmä vďaka aktivite starostu Hrčku Petržalka spustila svoj pilotný projekt parkovania ako prvá. Verím, že obyvatelia rýchlo pocítia jeho výhody v podobe jednoduchšieho parkovania, ale aj príjemnejších ulíc.

V Petržalke sa tiež teším založeniu novej komisie dopravy, mobility a bezbariérovosti, ktorej mám tú česť predsedáť. Komisia je poradným orgánom miestneho zastupiteľstva. Venujeme sa v nej najmä témam debarierizácie Petržalky a rozumnému rozvoju všetkých foriem dopravy a mobility.

Verejný priestor, cyklistická a pešia doprava sú moje srdcové témy. Napriek tomu, že pozícia poslancu nie je o priamom výkone, v uliciach už sú viditeľné nami iniciované projekty. Drobným príkladom sú desiatky nových stojanov na bezpečné zamykanie bicyklov rozmiestnených po Petržalke. Spolu s kolegom Matúšom Repkom sa nám tiež podarilo pomôcť rodičom žiakov ZŠ na Dudovej ulici vytvoriť bezpečný priestor pre deti pred školou. V rozpočte MČ Petržalka na rok 2020 sa nám ako klubu Team Vallo podarilo vyčleniť prostriedky na ďalšie zveladenie tohto priestoru, ale aj mimoriadne potrebné navýšenie prostriedkov na opravy chodníkov a terás. Verím, že obyvatelia budú za ďalšie tri roky výrazne cítiť, že pracujeme v ich prospech a Petržalka aj Bratislava budú príjemnejšími pre život.

Tomáš Palkovič

Predstavujeme poslancov: **LENA BOČKAYOVÁ**

Som mama dvoch detí, učiteľka nemčiny a občianska aktivistka v OZ Petržalské ihriská.

V komunálnej politike som ako poslankyňa za piaty obvod prvý rok, no v uliciach Petržalky pôsobím už deväť rokov.

Postupne, ako mi deti rástli, rástol aj môj záujem o dobrovoľníctvo a veci verejné. Aké prostredie zanecháme našim deťom? Je dôležité, aby sa ľudia viac zaujímali o priestor, v ktorom žijú? Dostanem ešte niečo od štátu alebo si to musím už zabezpečiť sám?

Snažím sa ľudí oslovovať, zisťovať ich potreby, vytvárať vzťahy, spájať. Nielen ako sobášiacca poslankyňa.

Prajem si, aby väčšina z nás prekročila svoju komfortnú zónu a z virtuálneho, gaučového prostredia vyšla do skutočného sveta. Niekedy stačí pripevniť jeden plagát na bránku ihriska a pár štetcov, farby, hrable a metly, ktoré sa dostanú do rúk aktívnym ľuďom, zanechajú väčší dojem a osloh na sídlisku ako zbierka lajkov na osobnom profile. Takto som začínala ja.

Nahlasovanie výtlkov, vrakov, nefunkčného osvetlenia, zachraňovanie nájdených zvierat, čistenie okolia, požiadavky na orezy drevín, hodnotenie projektov na získanie dotácií, zbieranie financií na rekonštrukciu detského ihriska, organizácia sídliskových podujatí, zbierka a distribúovanie použitého šatstva a hračiek, pomoc pri hľadaní priestorov na letný tábor,

budovy na novú škôlku a školu, neustála mejlová či telefonická komunikácia ohľadom opustenej budovy a jej využitia, poškodená pamiatka atď. – to sú drobné kroky, o ktorých sa nedočítate, no dejú sa. S podporou mojich najbližších, susedov a priateľov zo sídliska a v neposlednom rade už aj zamestnancov mestského úradu MČ Petržalka a špeciálne podniku verejnoprospešných služieb má moja poslanecká práca zmysel a baví ma.

Veľká vďaka patrí všetkým vám, ktorí nezištne meníte prostredie okolo seba.

Volebný obvod 5, ktorý zastupujem, pozostáva z ulíc Brančská, Budatínska, Holíčska, Lietavská 2-16 (párne), Smolenická, Starhradská, Strečnianska, Šintavská, Tematínska, Topoľčianska, Znievska. Pravidelne sa zúčastňujem komisie správy majetku a miestnych podnikov, školskej komisie a komisie na ochranu verejného záujmu. Som súčasťou rady školy pri ZŠ Budatínska a materských škôl Lietavská a Iljušinova, ktorá napr. vyjadruje a presadzuje záujmy žiakov, rodičov a pedagogických zamestnancov.

Aktuálne zbieram a vyhodnocujem podnety občanov z oblasti parkovania a využitia zelených plôch v piatom obvode a udržateľnosti detských ihrísk v rámci celej Petržalky.

Moja e-mailová adresa je:
lena.bockayova@gmail.com
a mobilné číslo:

0905/51 51 29

Prídte sa pozrieť do Farnosti Svätej rodiny

Petržalka má mnoho typických miest, ktoré sú takpovediac chronicky známe. Ak poviete taxikárovi, aby vás odviezol do Auparku alebo k Zrkadlovému háju, k Draždiaku alebo do Alfy, pravdepodobne vás bez problémov zavezie.

K miestam ako tieto patrí celkom určite aj tzv. „pápežská lúka“. Oficiálne tu už jestvuje Námestie Jána Pavla II. Alebo ak chcete ešte inak: je to miesto, kde bol pápež – bolo to v roku 2003 a bol to dnes už svätý Ján Pavol II. Pamätný deň sa tak vryl nielen do srdc veriacich, ale aj do vedomia celej Petržalky. Sme radi, že práve na tomto strategickom mieste sa nachádza kostol Svätej rodiny. Je dobré ho poznať, niečo o ňom vedieť a napokon – aj navštíviť. A tak vás pozývame do priestorov kostola, na svätú omšu a či len na prechádzku v jeho okolí.

Prečo prísť do kostola Svätej rodiny?

- Kostol má kultivované okolie, stromovú alej, trávnik, dreviny i preliezačky pre deti. Ľudia sa radi zastavia pri kríži pred kostolom či soche Jána Pavla II., ktoré pripomínajú jeho návštevu ako aj historické blahorečenie novodobých slovenských mučeníkov.
- Farnosť Svätej rodiny má silný komunitný charakter. Na jeseň sa tu organizuje aj Farský deň, teda neformálne stretnutie v areáli kostola. Je to príležitosť spoznať sa pri dobrom občerstvení, sprievodnom programe pre deti, rodiny, mládež i seniorov. Pri tejto príležitosti môžete lepšie spoznať našu farskú komunitu, menšie spoločenstvá, aktivity, kde by ste mohli nájsť svoje miesto aj vy.
- Máme živé ružencové spoločenstvo, rodinné spoločenstvo, spoločenstvo seniorov a ďalšie. Oblúbené sú stredajšie omše pre deti či večerné utorkové katechézy pre dospelých, kde môžete lepšie spoznať pravdy viery. O živote farnosti pravidelne informuje aj náš farský

časopis Hlas Svätej rodiny. Ak sa chcete angažovať, môžete sa stať aj dobrovoľníkom – pomáhať pri upratovaní a údržbe kostola alebo bohoslužbe! Funguje tu aj Oratórium svätého Filipa Nériho, ktoré sa stretáva každú nedeľu po večernej omši. Je to miesto otvorené pre všetkých mladých dospelých ľudí dychtívych po pravde a duchovnom živote. Ľudí so zmyslom pre kultúru, s láskou k histórii a filozofii. Na večerných stretnutiach si pridete na svoje.

- Kostol uschováva vo svojich posvätných priestoroch vzácne relikvie sv. Filipa Nériho, svätého Jána Pavla II., slovenských svätcov, mučeníkov komunistického režimu – blahoslavenej Zdenky Schelingovej či Vasiľa Hopka, ale aj mnohé iné, napríklad aj relikvie oxfordského intelektuála a čerstvého svätca sira Johna Henryho Newmana a mnohých ďalších.
- Nuž a na záver – nezabudnite si prísť pozrieť náš betlehem v takmer životnej veľkosti v areáli kostola. Býva vystavený vonku pri kostole a čaká na vašu návštevu vo vianočnom období.

Viac informácií o farnosti a jej živote nájdete na www.svatarodina.fara.sk.

Len lajkovať nestačí

A je to tu. Pomaly, ale isto sa nám do domácností zakráda čoraz viac vianočného ruchu.

Ako však vnímajú tento sviatočný čas rodiny, ktoré trpia hmotnou núdzou? Ako deti, ktoré žijú v detských domovoch bez rodičov? A čo seniori, ktorých už žiadna rodina nenavštívi? Krízové centrá, nízkoprahové zariadenia pre ľudí bez domova, domovy sociálnych služieb. Štedrý večer 24. 12. nikoho neobchádza.

Určite ste si všimli, že so žiadosťami o pomoc sa pred Vianocami vždy roztrhne vrece. Pred charitatívnymi výzvami niet úniku. Ale ktorá je tá najdôležitejšia? Ako môžem prispieť? Pomôže to vôbec? A je to dôveryhodné, neskončia moje peniaze na účte nejakého podvodníka?

Nám, ľuďom digitálnym, stačí kliknúť na niektorú zo sociálnych sietí. Prečítam si, lajknem, a keď sa mi myšlienka páči, aj zdieľam. Veď určite niekto prispeje, ja teraz nestíham, nemám čas to riešiť, ale aspoň som to lajkol. Hneď mám lepší pocit. Spravil som určite svet lepším. Spoznávate sa? Len niektorým sa podarí zahľbiť sa do diskusie, vymeniť si pár správ s organizátorom a pocitovo usúdiť, či je výzva hodná povšimnutia. A výziev je veľa, peňazí nie je nikdy dostatok a dobrý pocit by si rád zadovážil každý.

Ako takéto zbierky fungujú, ako je to s dôveryhodnosťou a či má projekt šancu na prežitie aj po Vianociach, s týmito otázkami som oslovila dve Petržalčanky, ktoré už zopár rokov fungujú v „darovacím režime“, a to nielen pred vianočnými sviatkami, ale aj počas celého roka.

Alexandra Valentíková, pracujúca vo firemnom sektore:

„Veľmi citlivo vnímam súčasné nastavenie spoločnosti. Žiadosti je aktuálne neskutočne veľa. To nemôže nechať nikoho

lahostajným a nečinným. To bol aj môj prípad začiatku spolupráce v projekte „posliDalej“, ktorý spustila Kristína Miková (o skupine sa môžete dočítať nižšie). Vyberám si podľa pocitu a vždy sa prikláňam k žiadosti o hmotnú pomoc. Stratila som dôveru v to, že sa peniaze naozaj použijú na účel, na ktorý sa vyzbierali. Mám takisto dojem, že je ľahšie namotivovať aj ostatných z môjho okolia, keď ide o hmotnú zbierku a nie finančnú. Preto ma oslovila akcia zabezpečiť vianočné darčeky pre deti z detského domova. Robím to tretí rok a nesmierne sa vždy na túto chvíľu teším. Deti si totiž samy napíšu list priani, ktorý sa potom prostredníctvom Kristíny dostane k nám, ľuďom, ktorí sa chceme zapojiť. Priebežne počas roka posúvam ďalej oblečenie, ktoré vyzbieram v rodine. Ja viem, nemusí to znieť výnimočne. Ale vždy, keď som si vypratávala skrine, bolo mi ľúto oblečenie v dobrom stave len tak hodiť do zbernej nádoby. Veď kto vie, určite je niekto v okolí, komu sa ešte zide. A v súčasnosti mám okolo seba skutočne ľudí, ktorí vedú oblečenie umiestniť do sociálne slabších rodín a krízových centier. Takisto ani osud zvierat – „útlakáčov“ ma nenecháva chladnou. Prostredníctvom webstránky, ktorá podporuje útulky, nakúpim psíkom to, čo reálne potrebujú, granulky, konzervy a iné. Motivujú ma príbehy v mojom okolí, ako aj príbehy zverejnené na sociálnych sieťach. Preto je dôležité dať na svoju intuíciu a vybrať si tú svoju cieľovú skupinu. Deti v detských domovoch, seniori alebo opustené zvieratá. Je to ten najlepší pocit, že môžeš byť užitočný a rozdávať aspoň trochu radosti tam, kde nebolo dopriate.“

Zuzana Skuráková, mamička na materskej:

„Taký „spúšťač“ bola moja kamarátka Kristína (Miková), ktorá sa začala intenzívne venovať charite, a aby v tom nebola sama, tak založila na FB stránku „posliDalej“. Najprv oslovila najbližších kamarátov a postupne sme myšlienku širili ďalej. Na začiatku to bolo len počas Vianoc, keď navrhla, aby sme kúpili darčeky deťom z domova. Také darčeky, ktoré si skutočne prajú. Dopadlo to tak, že každý z nás mal odzrazu byť plný krabic s vecami od našich známych, ktorým sa nápad pozdával. Obdarovalo sa vtedy viac ako 200 detí a bol to pre nás neskutočný pocit. Keďže akcia mala veľký úspech, Tina založila FB skupinu a už sa to opakuje niekoľko rokov.

Tento rok bol výnimočný v tom, že sme sa zapojili do výzvy pre deti s postihnutím, ktoré išli do tábora a potrebovali trvanlivé potraviny. A tak sme sa spojili, päť kamarátok, a doviezli im nákupný vozík plný rôznych dobrôt. Tiež si myslím, že pomôcť môže každý.“

Po Slovensku sa šíri aj ďalšia krásna výzva „Kofko lásky sa zmesť do krabice od topánok“. Netradičný a inšpiratívny názov zbierky spočíva v nápade p. Janky Galatovej. Ide o projekt, v rámci ktorého ľudia naplňujú krabice od topánok darčkami pre seniorov z domovov dôchodcov. Krabicu následne zabalia do vianočného baliaceho papiera a označia, či je balíček určený pre babičku alebo deduška. A to, že charita nie je len doménou dospelých, dokazuje aj aktivita žiakov petržalskej základnej školy Narnia. Nejedna deduška či babička si od týchto detí nájde knihu krížoviek, čaj, set na pletenie, vonnú sviečku či vianočné trubičky. Verejná skupina združujúca sa na FB pod názvom „Kofko lásky sa zmesť do krabice od topánok“ má už viac ako 16 tisíc podporovateľov. Aj to svedčí o tom, že Slováci majú veľké srdce.

Posledné dni zarezonovala Slovenskom správa o tragédii, ktorá sa stala na prešovskom sídlisku. Okrem ľudí, ktorí sa úprimne snažia pomôcť, sa v tejto ťažkej životnej situácii našli aj ľudské hyeny, schopné parazitovať na nešťastí druhých. Sú to ľudia, ktorí zbierajú finančné prostriedky na svoje súkromné účty za účelom vlastného obohatenia sa. Ak ste rozhodnutí pomôcť, na oficiálnej webstránke mesta Prešov www.presov.sk je uvedený jediný číslo oficiálneho účtu : SK90 7500000004008591229, variabilný symbol: 6122019

Projekt „posliDalej“ je verejná skupina na Facebooku, ktorý v roku 2015 iniciovala Kristína Miková. V súčasnosti má viac ako 700 aktívnych členov a členiek. Na začiatku bol úmysel zabezpečiť deťom z detských domovov darček, ktorý si priali – Ježiško pre každého. Neskôr sa členská základňa rozšírila a dnes „posliDalej“ funguje počas celého roka. Cieľom je, aby hmotná pomoc išla konkrétnym ľuďom, aby dary a podpora boli adresné. Môže sa pridať každý.

L. Bočkay

						Pomôcky: Cali, Oakan, Obert, nae, venia,	Kričala	Idol, symbol	Značka bielej techniky	Latinský zápor	Obchodný dom (skr.)	Vrkoče (hovor.)	Ostrov medzi Talianskom a Korzikou	
						5. časť tajničky								
						Olúpiť, oraboval								
						Plavidlá					Olovo (zn.) Úzkonosá juhoázijská opica			
						Český súhlas					MPZ Mjanmarska Ostrovný štát			
						Popevok					Miliampér (zn.) Byvalý slov. futbalista		Nejaký	Krásna žena (prenes.)
						Starší (skr.)								
Autor: Vierka Blahová	Slovenský hrad	Poplachy	2. časť tajničky	Častica	Zvratné zámeno Tu máš		Japonské sídlo Atletické náradie							
Kurovitý vták							Mračná Odpustenie, milosť (cirk.)							
Ženské meno (18.8.)						3. časť tajničky Role								
Mesto v Kolumbii					Ženské meno Rieka v Taliansku				Stavebná fakulta Okolo					
Hlas vrany				Druh básne Volán (hovor.)				Brazílska rieka 1. časť tajničky						
Okresné múzeum (skr.)			Muž. meno (23.8.) Realita, po taliansky				Potom Chytili			Psie meno	Krídlo (anat., odb.)			
Vylúčia slzy							Malomo-censtvo Polyamid. vlákno (skr.)							
Pomôcky: Sinni, reale, Pia, Larba, aplomb	Istota, sebaistota (kníž.)	Ang. ženské meno 4. časť tajničky				Prináležal Kvietok rastliny								
Vymretí kočovníci					Dužinatá zelenina Vodný hlodavec									
Spievala (bás.)				Buď, po česky Rádio Regina					Rozhlas a Televízia Slovenska	Loď, po anglicky	Normalizačný ústav v USA			
Londýnska burza				365 dní Meno Heleny			Mesto v Rusku Beznohý plaz							
Označenie rakúskych lietadiel			Znak mesta Arabský člen			Americká herečka (Paris) Dokonca								
Drvil v mlynčeku					Obaja, obidva			Zákvas						
Meno Bugára					Poradie			Sídlo v Taliansku						